

dine in v osnovnih šolah. Poseben poudarek je dan preventivnim obiskom nosečnic in njihovi zdravstveni vzgoji ter nudenju pomoči starejšim in bolnim osebam.

e) **Problematika**

Pri izvajanju številnih aktivnosti se patronažna služba sooča že vrsto let s kadrovskim deficitom in neurejenim vprašanjem zagotavljanja vsakodnevnega komuniciranja patronažne službe s prizadetimi občani, za kar bi bilo potrebno neodložljivo izboljšati organizacijo prevozov osebja, ki je vključeno v patronažno dejavnost na območju celotne občine (predvsem zunanje enote Sentvid, Vodice, Medvode).

f) **Dispanzer za pljučne bolezni in tuberkulozo**

Nosilci varstva: 1 specialist, 1 pogodbeni specialist za 15 ur v tednu za pomoč v kurativnem delu.

Dejavnost dispanzerja je usmerjena v preprečevanje, zgodnje odkrivanje in zdravljenje bolnikov s pljučno tuberkulozo, s pljučnim rakom in s kroničnimi nespecifičnimi pljučnimi obolenji. Dispanzer vključuje tudi zdravstveno vzgojo s posebnim poudarkom na boju proti kajenju.

V letu 1983 sta bila registrirana dva primera s pljučno tuberkulozo v starosti do 4 let in dva primera v starosti od 15 do 19 let. Navedeni podatki so ugodni pokazatelji epidemiološke situacije in so obenem merilo za kvaliteto borbe za eliminacijo (preprečitev) tuberkuloze. Pri tem pa na področju dispanzerja strmo narašča oboležnost zaradi pljučnega karcinoma (raka), **zlasti pri kadilcih.**

Predlogi

— v vseh okoljih je potrebno intenzivirati boj proti kajenju, ki predstavlja edino uspešno preventivo v borbi proti naraščanju oboležnosti zaradi pljučnega raka in eno od možnih preventiv proti kroničnim pljučnim boleznim.

— proučiti je potrebno možnosti za organiziranje respiratorne fizioterapije.

g) **Dispanzer za zdravstveno varstvo žensk**

Nosilci: 2 specialisti, 2 pogodbeni specialisti po 10 ur na teden za pomoč v kurativnem delu.

Dispanzer pokriva celotni teritorij občine Ljubljana-Siška. Preventivno delo dispanzerja obsega preglede nosečnic, kontracepcijo, preglede po porodu in ginekološke preglede v cilju zgodnjega odkrivanja rakastih obolenj rodil in dojk ter zdravstveno vzgojo.

Predlogi

— razviti pogoje za zdravstveno prosvetno sodelovanje z velikimi skupinami (psihoprofilaksa poroda, očetovska in materinska šola, zaščita pred nezaželeno nosečnostjo in zmanjševanje števila splavov, posebno pri mladoletnicah, borba proti spolnim boleznim in proti raku ženskih genitalij itd.).

— izvesti znanstveno raziskovalno nalogo skupaj s šolskim dispanzerjem in infekcijsko kliniko v zvezi s cepljenjem ženskih otrok proti rdečkam (rubella) s ciljem zmanjševanja prirojenih napak pri novorojenih.

— omogočiti naj se nakup ultrazvočnega aparata za potrebe ZD Ljubljana za uvedbo novih diagnostičnih metod.

h) **Fizioterapija**

Izvajalci: 9 fizioterapevtov.

Število izvajalcev se je v primerjavi z letom 1982 zmanjšalo za enega fizioterapevta, kar je nujno vplivalo na zmanjševanje programa dela. Z ugodnejšo kadrovsko zasedbo pa bi bilo možno izvajati v okviru neposredne menjave dela v posameznih OZD, kjer bi s primernim programom vaj lahko vplivali na zmanjševanje bolečin lokomotornega aparata, s katerimi se soočajo delavci zaradi prisiljenega položaja na delovnem mestu.

Predlog

Za izvajanje osnovnega programa bi bilo potrebno zagotoviti možnosti za nastavitev vsaj enega fizioterapevta.

i) **Dispanzer za zobozdravstveno varstvo otrok in mladine**

Nosilci: 3 specialisti — 2 ortodonta (za zdravljenje razvojnih nepravilnosti čeljusti in zobovja), 1 pedentolog (za zdravljenje obolenj zobovja in za protetiko otrok).

Dispanzersko območje vključuje otroke in mladostnike od 3. do 19. leta starosti s celotnega območja občine Ljubljana-Siška, predšolske otroke po domicilnem principu, učence osnovnih in srednjih šol s sedežem v občini.

Preventivno delo dispanzerja se nanaša na preventivne preglede triletnih otrok, preglede otrok pred vstopom v šolo in učencev 1., 3., 5. in 7. razredov. Poseben poudarek je dan zdravstveni vzgoji (prehrana, higiena ust, čiščenje zob in preventivnih pregledov nosečnic).

S sedanjim obsegom preventivnega in kurativnega dela smo uspeli zajeti zobno gnilobo pri učencih osnovnih šol in spreme-

niti strukturo oboležnosti zobovja — v časovnem obdobju med šolskim letom 1970—1971 in 1982—1983 se je na območju občine Ljubljana-Siška število odstranjenih zob pri učencih osnovnih šol znižalo za 43,62% in število ozdravljenih zob zvišalo za 12,9%, kar je vsekakor pozitiven premik.

Zaradi velikih potreb in zahtev po kurativnih storitvah pa je v sedanjih pogojih dela (v dispanzerjih za zobozdravstveno varstvo otrok v Siški) možno izvajati preventivo le v prioritarnih skupinah prebivalstva (nosečnice, otroci med drugim in tretjim letom starosti, vstopniki v šolo, prvi, tretji in sedmi razred osnovnih šol), **kar pa ne zadošča za izboljšanje zdravstvenega stanja.**

Predlogi

— za zmanjšanje zobne oboležnosti je potrebno povečati obseg preventivnega dela in zdravstvene vzgoje (zdravstveno razvite dežele so z izvajanjem ustreznih preventivnih programov že dosegle 50—70-odstotno redukcijo zobne gnilobe).

— v VVO in OŠ je potrebno intenzivirati predavanja za starše o pomenu in načinu osnovnih preventivnih ukrepov za ohranitev zdravih zob,

— republiški kadrovski normativ, ki predvideva nadzor nad zobovjem od 3. leta starosti dalje je potrebno spremeniti, tako da bo zdravstveni kader sposoben razširiti nadzor tudi nad zobovjem dvehletnih otrok, glede na to, da ima okvaro mlečnih zob že okoli 6% dvehletnih otrok,

— za izvajanje preventivnega programa bi dispanzer nujno potreboval še dva dodatna teama (dva zobozdravnika in dve sestri).

j) **Dispanzer za zobozdravstveno varstvo odraslih in borcev**

Nosilci: 1 specialist za zobne in ustne bolezni, 26 zdravnikov. Preventivno delo dispanzerja se nanaša na preventivne preglede nosečnic v posebni ambulanti, ki se izvajajo v enoti Siška in tudi v posameznih obratnih ambulantah.

Predlogi

— intenzivirati je potrebno vključevanje vseh nosečnic v zdravstveno preventivno vzgojo,

— učvrstiti je potrebno kadrovsko zasedbo, tako da bo možno dosledno uresničevati izredno zahteven program preventivnega zobozdravstvenega varstva v dispanzerju.

Ljubljana, oktober 1984

**Poročilo so pripravili
zdravstveni delavci ZD Ljubljana,
TOZD osnovnega zdravstvenega varstva
Šiška**

Stališče komiteja za družbene dejavnosti

Komite za družbene dejavnosti občine Ljubljana-Siška je obravnaval poročilo o problematiki izvajanja preventivnega zdravstvenega varstva na območju občine na svoji 22. seji dne 10. oktobra 1984 in v zvezi s citiranim poročilom sprejel naslednja stališča, mnenja in predloge:

1. Komite ugotavlja, da poročilo **vključno s predlogi za izboljšanje stanja** celovito povzema obstoječe izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na območju občine in izpostavlja nekatere najbolj pereče probleme, ki nujno terjajo ustrezne rešitve. Zlasti še zato, ker ima občina Ljubljana-Siška v primerjavi z drugimi ljubljanskimi občinami največje število prebivalstva, kar se neposredno odraža v prisotnih težavah, s katerimi se soočajo zdravstveni delavci pri uresničevanju letnih programov preventivnega zdravstvenega varstva v TOZD Šiška.

2. Komite ugotavlja, da so zdravstveni delavci v preteklem obdobju kljub objektivnim težavam dosegli dobre rezultate zlasti na področju zmanjševanja in preprečevanja nalezljivih boleznih, zgodnjega odkrivanja bolezni in učinkovitega zdravljenja.

Pri tem pa po mnenju komiteja uresničevanje celotnega programa preventivnih aktivnosti zavirajo tudi obstoječi normativi, s katerimi je opredeljeno število oskrbovancev-pacientov na zdravnika, **kar se neposredno odraža tudi v naslednjem stanju:**

Število zdravstvenih delavcev npr. v predšolskem dispanzerju, ki zajema nad 9.000 otrok v starosti do 6 let, sicer ustreza veljavnim normativom za Ljubljano (860 otrok na zdravnika), hkrati pa se navedeni dispanzer sooča med letom — zaradi obolevanja zdravnikov z velikim izpadom kadra, **pri čemer dispanzer nima možnosti** za kontinuirano nadomeščanje manjkajočega zdravstvenega kadra, da bi lahko v okviru normalnih pogojev izvajal obsežni program preventivnih dejavnosti, npr. v VVO idr. **Taka situacija v dispanzerju** po eni strani nujno povečuje kurativni obseg storitev, hkrati pa neposredno vpliva na **povečanje čakalne dobe.**

Dispanzer za zdravstveno varstvo šolskih otrok in mladine zajema že več kot 19.000 učencev osnovnih in srednjih šol, tako da pride na zdravnika okoli 2.400 oskrbovancev, kar je nad republiškim normativom in bistveno nad obremenitvijo zdravnikov v drugih dispanzerjih v Ljubljani (1 zdravnik na le okoli 2.000 učencev). Stanje kakršno je v navedenem dispanzerju po mnenju komiteja nujno terja ustreznih razrešitev, pri čemer bi bilo potrebno neodložljivo izenačiti pogoje dela zdravstvenih delavcev z delavci v drugih dispanzerjih v Ljubljani, hkrati pa proučiti možnosti, da se republiški normativ (2.300 učencev na zdravnika) ustrezno korigira upoštevajoč celotno specifikko obolenj te starostne skupine, ki je bistveno različna od stopnje obolenosti in zdravstvene problematike v Ljubljani v primerjavi s prebivalstvom iz neurbaniziranih področij, kar je bilo sicer ustrezno upoštevano le pri korekciji normativa za predšolske dispanzerje, medtem ko so normativi za šolske dispanzerje in mladino v Ljubljani ostali še vedno nespremenjeni in ne ustrezajo dejanskim potrebam.

Razkorak med obstoječimi normativi in prakso je očitno prisoten tudi v dispanzerjih za zobozdravstveno varstvo otrok in mladine, kjer naj bi 1 zdravnik-specialist zajemal v kurativo in preventivo 1.650 otrok, v praksi pa se je izkazalo, da je možno sanirati le okoli 700 do 800 otrok oz. mladine.

Enak položaj je prisoten v dispanzerju za zobozdravstveno varstvo odraslih, kjer se na zdravnika navezuje po normativu 2.100 oskrbovancev, letno pa je po mnenju zdravstvenih delavcev možno sanirati le okoli 400 do 500 pacientov, vključno s protetičnim zdravljenjem.

Zgoraj navedeni primeri po mnenju komiteja nujno terjajo proučitev možnosti za ustrezno prilagoditev obstoječih normativov dejanskemu stanju, s katerim se vsakodnevno soočajo zdravstveni delavci, ki ugotavljajo, da razkorak med normativi in prakso nujno povečuje kurativni del storitev na račun zmanjševanja možnosti za izvajanje preventivnih aktivnosti.

3. Komite nadalje ugotavlja, da je v poročilo zajeta cela vrsta pobud, ki so bile evidentirane tudi v preteklem obdobju, vendar se ne izvajajo. Pri tem gre npr. za proklamirano prepoved točenja alkoholnih pijač mladini, ki pa se v praksi ne izvaja, kar velja tudi za načrtovano prepoved kajenja v vseh javnih prostorih, ki se tudi še ne uresničuje. Zaradi tega lahko z zdravstvenimi delavci ugotavljajo le posledice alkoholizma in drugih negativnih pojavov, ne morejo pa dejansko ukrepati, kar naj bi bila obveznost širše družbene skupnosti.

4. Ne glede na objektivne in subjektivne težave in ovire pa bi bilo potrebno po mnenju komiteja pri uresničevanju sodobnega koncepta preventivne medicine še bolj pospeševati napore za uresničevanje skupne odgovornosti in skrbi za zdravje v vseh okoljih ter pri tem vključiti v profesionalno odgovornost zdravstvenih delavcev tudi odgovornost vsakega posameznika za lastno zdravje, odgovornost družine za zdravje svojih članov, OZD za zdravje svojih delavcev ter odgovornost družbene skupnosti za zdravje občanov in delovnih ljudi nasploh.

5. Komite predlaga, da se s finančnim načrtom občinske zdravstvene skupnosti Ljubljana-Šiška za leto 1985 nameni več sredstev za uresničevanje nemotenega izvajanja vseh prioritarnih preventivnih programov in aktivnosti po posameznih področjih, kar naj bi bila podlaga za ustrezno vrednotenje navedene prednostne dejavnosti, ki ji bo namenjena posebna pozornost tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju 1986—1990, saj se uresničevanje koncepta preventivnega zdravstvenega varstva v končni fazi vključuje tudi v uresničevanje dolgoročne gospodarske stabilizacije.

**Predsednik
komiteja za družbene dejavnosti
Vladimir Košir, I. r.**

Stališče izvršnega sveta

Izvršni svet je na svoji 135. seji obravnaval in sprejel poročilo o problematiki izvajanja preventivnega zdravstvenega varstva na območju občine Ljubljana-Šiška s stališči in predlogi komiteja za družbene dejavnosti.

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA
SKUPŠČINA OBČINE
LJUBLJANA-ŠIŠKA

**Delovna skupina za pripravo
programa dela zborov skupščine
občine Ljubljana-Šiška**

PROGRAM DELA zboru združenega dela, zboru krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zboru skupščine občine Ljubljana-Šiška za leto 1985

UVOD

Programiranje dela je v skladu s poslovnikom občinske skupščine trajna naloga zborov skupščine občine, s katero določijo naloge in zadeve, ki jih bodo obravnavali in čas njihovega obravnavanja. Omenjena naloga izhaja iz pravic, dolžnosti, funkcije in nalog, ki jih ima občinska skupščina v skladu s svojim statutom, zakonskimi in drugimi predpisi.

Ker predstavlja program dela enega od temeljnih pogojev za učinkovito delo delegatske skupščine oziroma njenih zborov ter delovnih teles in s tem uspešnega uveljavljanja delegatskega sistema v praksi, temelji njegova priprava na naslednjih izhodiščih:

- program dela zborov občinske skupščine izhaja iz programa dela vseh družbenopolitičnih dejavnikov, ki sodelujejo v delu skupščine;

- delo skupščine mora biti planirano realno z upoštevanjem prednostnih nalog s področja dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije in družbenega sistema planiranja;

- program dela občinske skupščine mora biti usklajen s programi dela zborov skupščine mesta Ljubljane in skupščine SR Slovenije ter skupščin SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje v občini;

- da je program dela z vsebinskega vidika odprt za pobude temeljnih delegacij, konferenc delegacij, DPO, SIS in drugih družbenih dejavnikov.

V programu dela občinske skupščine za leto 1985 so za posamezna področja opredeljene naloge in cilji. Naloga občinske skupščine je tudi, da stalno spremlja uresničevanje sprejetih usmeritev in sklepov, še zlasti uresničevanje politike gospodarske stabilizacije in planskih aktov. Za področja dela, ki so bila posebej obravnavana v zborih občinske skupščine, bodo nosilci nalog v letu 1985 pripravili poročila o uresničevanju sprejetih sklepov in usmeritev.

V letu 1985 bo potrebno pospešiti in intenzivirati delo na pripravi sprememb in dopolnitev statuta občinske skupščine ter vseh drugih splošnih aktov občinske skupščine, ki urejajo način dela in poslovanja zborov.

Ob pripravi periodičnih delovnih načrtov zborov občinske skupščine za posamezna trimesečja bo potrebno z vso odgovornostjo sproti ocenjevati, ali ima naloga, ki je sicer v letnem programu predvidena kot aktualna, še vedno takšen pomen. V tem smislu bo potrebno program dela skupščine tudi sproti dopolnjevati in aktualizirati najpomembnejša vprašanja življenja in dela delavcev, delovnih ljudi in občanov na območju občine.

Učinkovito uresničevanje letnega programa dela bo od vseh udeležencev zahtevalo dosledno spoštovanje vseh njegovih sestavin. To še posebej glede pravočasnosti in kvalitete priprave gradiv, kajti samo pravočasno pripravljena in kvalitetna gradiva so lahko ustrezna podlaga delegatom za kvalificirane razprave, oblikovanje stališč in aktivno sodelovanje pri reševanju posameznih vprašanj.

1. Varstvo družbene lastnine

Že nekaj časa pravosodni organi opozarjajo na vedno večjo ogroženost do družbene lastnine. Glede na to je potrebno celovito analizirati stanje in vzroke o nastalih spremembah v gospodarskih OZD, na stanovanjskem in drugih področjih ter sprejeti ustrezne ukrepe in se dogovoriti o aktivnosti za preprečevanje in odpravljanje navedenega pojava.

Predlagatelj: IS.

Gradivo pripravi: Sekretariat za občo upravo v sodelovanju s pristojnimi organi.

Rok obravnave: II. trimesečje.